

mîtosfilm

Sunar

DOL

**Tamburlar Vadisi
Aşk, Tutku ve Kaçış**

Bir

HINER SALEEM filmi

35mm, 90 Dakika

Otonom Kürdistan Bölgesi/Fransa/Almanya 2006
HS Productions ve mîtosfilm Ortak Yapımı

Dağıtım

mîtosfilm

Gabelsberger Straße 16, 10247 Berlin - Germany

Phone : 0049 30 54 71 94 62 Fax : 0049 30 54 71 95 08

info@mitosfilm.com - www.mitosfilm.com

Ekip

Yönetmen	Hiner SALEEM
Senaryo	HS PRODUCTIONS
Ortak	mîtosfilm – Mehmet Aktaş
Yapımcı	Sivan SALIM
Görüntü Yönetmeni	Andreas SINANOS
Ses	Behmen ERDELANI
Sanat Yönetmeni	Saman SABUNCI
Kostüm	Belçim BILGIN
Özel Efektler	Haji TAJIK
Kurgu	Dora MANTZOROS / Bonita PAPASTATHI
Ses Kurgu	Emmanuelle LALANDE
Müzik	Vedat YILDIRIM / Özgür AKGÜL Mehmet ERDEM

CAST

Azad	Nazmî KIRIK
Taman	Belçim BILGIN
Ahmed	Ömer ÇIAW ŞIN
Jekaf	Rojîn ÜLKER
Cheto	Abdullah KESKÎN
Nazenin	Sipel Dogu Lesar ERDOĞAN
Ciwan	Ciwan HACO

Irak - Kürdistan Bölgesel Yönetimi

Başbakan Necîrwan BARZANİ

Kürdistan Kültür Bakanlığı ve

Kürdistan Televizyonu

katkılarıyla

unterstützt von

ein Initiativprojekt
der Kulturstiftung des Bundes,

in Kooperation mit

Synopsis

2005 Yılı. İnan ve Irak'a sınır komşusu olan Şırnak'ın Ballıova köyü. Sınır çatışmalarıyla gölgelenen bölge, Türk askeri tarafından kontrol edilirken, Kürt gerillalarıyla yaşanan çarpışma sonrasında köy halkı baskı altında tutulur.

Bölgedeki zorlu şartlara rağmen Azad ve nişanlısı Nazenin evlenmek isterler. Düğünlerinde Türk askeriyle yaşanan tartışmadan sonra Azad komutana ateş eder ve nişanlısını ardında bırakarak Ballıova'yı terk etmek zorunda kalır. Arkasına saklandığı kamyonla Irak Kürdistanı'na ulaşan Azad'ın yolu, bölünen Kürdistan'ın diğer kader hikayeleriyle kesişir.

Yolda, kız kardeşinin cesedinden kalan parçaların Irak toplu mezarlığında bulunmasıyla Paris'ten gelen Çeto ve çocukken Iraklı askerlerin kaçırdığı Jekafla karşılaşan Azad, onu Kürt dağlarındaki gerilla kampına götüren Taman'ı da tanır. İnan'daki Kürtler ise İslam rejimine karşı savaşmaktadır. Tıpkı Azad gibi Taman da nişanlısıyla evlenmek isterken düğünü bir bomba saldırısıyla yarıda kalır.

Azad, gelini Nazenin'i alıp doğlara götürmek üzere köyüne geri döndüğünde Türk askeri tarafından pusuya düşürölür. Köy meydanında vurulan Nazenin ve Azad, Kürt çalgısı olan ve filme de adını veren tamburun eşliğinde tıpkı dans eder gibi ölüme, yere düşer.

Film Üzerine

“ Tamburlar Vadisinde Aşk Kaçış ve Tutku ”

Filmin başlığı da olan “DOL”, Orta Dođu'da kutlamalarda ve aynı zamanda cenazelerde de kullanılan geleneksel bir vurmali Kürt çalgısıdır. Mutluluk ve üzüntü arasında gidip gelen bu doğrudan samimiyet, filme de yansımıştır.

Kürt yönetmen Hiner Saleem, izleyicinin dikkatini yeniden, sınırda yaşayan insanlarına, Kürtlere çekmek ister.

Yönetmen, politik gerçekliğe sert bir bakış atmakla birlikte, filminde sanatsal duruşunu ve görselliğini elden bırakmaz. Andreas Sinanos'la birlikte çalışan ve Theo Angelopoulos'un uzun yıllar görüntü yönetmenliğini yapan Hiner Saleem, yaralanmış yeryüzünün minimalist ve koreografik resimlerini yakalar. DOL, yalnızca Kürt dağlarının görkemli manzarasına yapılan bir yolculuk olmaktan öte, savaşın sade insanların hayatını nasıl etkilediğinin de güçlü bir tasviridir.

Yönetmenin Biyografisi

Hiner Saleem, 1964 yılında Güney Kürdistan'da doğdu. 17 yaşında Suriye üzerinden İtalya'ya kaçan Saleem, okula İtalya'da devam ederek Milan şehrinde politika öğrenimi gördü.

Bugün yönetmen, ressam ve yazar olarak Paris'te yaşayan Saleem'in 2004 Nisan ayında yayınlanan "Babamın Tüfeği" adlı otobiyografisi pek çok dile çevrildi. 2005 yılı Cannes Film Festivali kapsamında Fransız Kültür Bakanlığı Edebiyat ve Sanat Şövalyesi Nişanı ile ödüllendirildi. En son KİLOMETRE SIFIR ve DOL filmleriyle Hiner Saleem, anavatanı Kürdistan'a da bir dönüş yapmıştır.

Filmografi

- 2006 Sous les toits de Paris
(Post Prodüksiyon) Fransa
- 2006 Dol
Otonom Kürdistan/Fransa/Almanya
- 2005 Kilometre Sıfır (Kilometre Zero)
Irak Kürdistanı
Resmi Yarışma, Cannes 2005
- 2003 Vodka Lemon
Fransa/Ermenistan/İtalya
San Marco Ödülü, Venedik 2003
Resmi Elemeler, Toronto 2003
- 2001 Absolitude
Arte için Televizyon filmi
Fransa
- 1999 Passeur de rêves (Beyond Our Dreams)
Fransa/Ermenistan
- 1997 Vive la mariée... et la libération du Kurdistan (Long Live The Bride.. and
The Liberation of Kurdistan)
Fransa
En İyi Senaryo, Angers Film Festivali
En İyi Avrupa Filmi, Viareggio Film Festivali
Uluslararası Eleştirmenler Büyük Ödülü
İzleyici Ödülü, Mannheim-Heidelberg Film Festivali

Hiner Saleem ile Röportaj

Sessizliğin

Filmin adı neden DOL?

Biz Kürtler için müzik bir yaşam elementidir, ölümden doğuma kadar gerekli bir gıda gibidir. Dol, Kürtçe’de “Tambur” anlamına gelir, ancak diğer bir anlamı daha vardır: “Vadi”. Dol aynı zamanda dağlık bir bölgenin müzikal hayatını da işaret etmektedir.

DOL’de Türkiye’nin politik sistemine sert bir eleştiri getiriyorsunuz. Bu fikre nereden ulaştınız?

Türkiye’de Kemalizm adlı resmi bir devlet ideolojisi bulunuyor. Bu ideolojiye göre ülkede tek ulus, tek dil ve dinin varlığına izin var. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün batılı yaşam tarzına yönelmesine rağmen, o ülkenin çok kültürlü ve çok ulusluluğunu yasaklamıştır. Bu nedenle günümüze kadar Kürtler ve Türk Devleti arasında çatışmalar olmuştur. 20 yıldan fazla bir süredir Türk askeri ve Kürt halkı arasında varolan bu “kirlili savaş” dünya kamuoyuna yeterince dikkate alınmadı. Ben Türkiye’deki Kürt halkını iyi tanıyorum ve Kemalizm’in temel prensipleri hakkında da biraz bilgim var. Kuzey Kürdistan’a (Güneydoğu Anadolu) ilk gittiğimde dağların tepelerinde ve şehirlerde “Ne mutlu Türküm diyene” yazılarını kendi gözlerimle gördüğümde çok gülmüştüm, ama gözyaşlarıyla karışık bir gülmeydi bu..

Kendi gözlerimle gördüğüm şeye inanmadım, kendi insanların diğerlerinden daha iyi olduğunu açık bir şekilde ifade eden devlet diğer insanlarla da Kürtleri kastediliyor. Bu, yazıların Diyarbakır ve diğer Kürt şehirlerinde neden her yerde asılı olduğunu da açıklıyor.

İnsanlık için önemli bir ayıp olduğunu düşündüğüm bu durum aynı zamanda trajik bir komedi bana göre. Benzer zihniyetlerin dünyada 50’li yıllardan beri artık var olmadığı düşünürsek, bu hem Kürtler, hem Türk devleti için acı, görsel bir gerçektir. Bir devletin üçüncü bin yılda böyle temel fikirlere nasıl bağlı olduğunu anlayamıyorum. Senaryo sürekli aklımdan çıkaramadığım bu düşüncelerden meydana geldi.

Filminizi Irak’ın kuzeyinde çektiniz. Çekim sırasında zorluklar yaşandı mı?

Kürdistan Irak değil. Bu nedenle de Irak’ın geri kalanındaki güvenlik problemleri Kürdistan’da yok. Orası kendini yeniden kurmaya çalışan huzurlu bir ülke. Bu Kürdistan’da film çekme, yazma, yaratma özgürlüğünüz var. Bölge yönetimi de bizi finansal ve teknik açıdan oldukça destekledi.

Aslında DOL’ün bulunduğu coğrafya itibarıyla “Bermuda Şeytan Üçgeni”nden farksız olduğu da söylenebilir.

Dekorumuz gerçek bir köydü, vardığımızda önce bir Türk bayrağı inşa ettik ve gün doğumuyla birlikte sete doğru yürüyüp dağları gözlemledik. Ancak kendi bayrağımızın orda olmadığını gördüm. Köylüler geceleyin inşa ettiğimiz Türk bayrağını bozunca ertesi gün onları sadece film dekoru olduğu konusunda ikna etmeyi başardım. Çekimlerin sonunda ise hediye olarak aynı noktaya bir Kürt bayrağı koyduk. Kürdistan’da çekim yapmanın teknik ve eğitim

nedenlerinden dolayı bazı zorlukları var. Bu nedenle Avrupa'dan ekiple birlikte geldik.

Dol'de Andreas Sinanos'la birlikte çalıştınız. Bu ortak çalışma nasıl gerçekleşti?

Andreas benim iyi bir arkadaşım ve Dol onunla yaptığım dördüncü filmim oldu. Andreas'ı tanımadan önce müthiş yönetmen Theodoros Angelopoulos için yaptığı işleri biliyordum. Ortak çalışmamız filmde de bir harmoni yarattı.

DOL az diyaloglu bir film. Bu sizin film dilinizin bir özelliği mi?

Evet bu benim dilimin tipik bir özelliği. Daha çok resimlerin konuşmasını istiyorum. Bazen sessizlik sözlerden daha fazlasını ifade edebiliyor. İlk filmimin dışında genel olarak filmlerimin hep az diyalogları var. Mesela bir filmimin tümünde yalnızca dört beş cümle var.

Bu günlerde Kürt sineması daha sık duyulmaya başladı. Buna ne diyorsunuz?

Kürt sineması güneşin ve baharın yönüne doğru gitmeye çabılıyor. Sadece benim için değil tüm diğer Kürt film yapımcıları ve yönetmenler için bu alanda çalışmak önemli. Kürdistan'ın hakim olduğu yönetimlerde sinemaya ve genel olarak Kürt kültürünün gelişimine izin vermediklerinden Kürt Sineması'nın gelişimi de geride kalmıştır.

Kürt toplumunun eski fikirleri de şüphesiz önemli bir negatif rol oynuyor. Örneğin kadınlar hala doğal olarak filmlerde rol alamıyorlar. Ama yine de Kürt Sineması'nın her geçen gün daha önemli hale gelmesine seviniyorum.

Festivallerde DOL

DOL henüz gösterime girmeden dünyanın çeşitli festivallerinden büyük ilgi topladı. Şimdiden dünyanın saygın festivallerinden davetler alan DOL'un gelecek dönemlerde yer alacağı festivallerden bazıları şöyle:

- Pusan Uluslararası Film Festivali, Kore
- Tribeca Film Festivali, Amerika
- Hayfa Uluslararası Film Festivali, İsrail
- Bangkok Uluslararası Film Festivali, Tayland
- Montreal Uluslararası Film Festivali, Kanada
- Uluslararası Cine de Monterrey Film Festivali, Meksika
- Tokyo Uluslararası Film Festivali, Japonya
- Innsbruck Uluslararası Film Festivali, Avusturya
- Sao Paulo Film Festivali, Brezilya
- Kosmaroma Trondheim Uluslararası Film Festivali, Norveç
- Karlovy Vary Film Festivali, Çek Cumhuriyeti
- Pesaro Nuovo Sinema Film Festivali, İtalya
- Ashdod Uluslararası Sinema ve Müzik Festivali, İsrail
- Londra Film Festivali, İngiltere
- Seul Uluslararası İnsan Hakları Film Festivali, Kore
- Nürnberg İnsan Hakları Film Festivali, Almanya
- Osnabrück Bağımsız Film Festivali, Almanya

Alman Basınında DOL

Berlin Film Festivali

Geli

“Dol” Hineer Salem ‘den yakın doğunun özlü ve anlamlı Odisey’i.

Peter Uehling in: Berliner Zeitung, 16.02.2007

Saleem, Azad’ın Odisey’ini ve potansiyel patosunu filmindeki sıra dışı dinginlikle, sıkça araya giren grotesk sahnelerle, ilginç simetrik figür yerleştirmeleri ve hepsinden de önemlisi anlamlı mizahıyla dile getiriyor. Bu anlamlılık sabit kamerasının da bir etkisi konumunda.

Peter Uehling in: Berliner Zeitung, 16.02.2007

Saleem, insanlarını statik manzarasında tıpkı bir Theo Angelopoulos filmindeki gibi geniş tablolarıyla ortaya koyuyor, rüzgarı güçlü eserken resimleri de nefes alıyor.

Eberhard von Elterlein in: Berliner Morgenpost, 16.02.2007

Hikayeler filmi özenle seçilmiş ve sanatsal resimlerle büyülerken, anlatımın görllüğünde hareketli kameradan esere rastlanmıyor. Çok yönlü ve etkileyici bir film..

Petra Wille in: Tagesspiegel, 15.02.2007

Dramatik yükselişli sonuyla, muazzam manzara çekimleriyle ve duygu yüklü sahneleriyle Paris’li Kürt yönetmen Hiner Saleem, filmi “Dol”de ümitsiz bir politik meseleyi ortaya koyuyor.

Christoph Munk in : Kieler Nachrichten online, 17.02.2007